

СИЛАБУС

ІСТОРІЯ СВІТОВОГО ТЕАТРУ

Освітній рівень	Перший (бакалаврський)
Ступінь освіти	Бакалавр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	026 Сценічне мистецтво
Освітньо-професійна програма	Сценічне мистецтво («Акторське мистецтво драматичного театру і кіно», «Акторське мистецтво театру ляльок»)
Статус	Обов'язкова

Курс	1-3
Семестр	2-5
ECTS	8
Аудиторних годин	128
Лекції	88
Семінари	40
Практичні	
Індивідуальні	
Самостійна робота	112
Семестровий контроль	Залік, Іспит

Інформація про викладачів

ПБ, посада	Либо Олена Леонідівна, старша викладачка
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/TF/Lybo.pdf
e-mail	zavlit.berezil@gmail.com
ПБ, посада	Щукіна Юлія Петрівна, доцент, кандидат мистецтвознавства
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/TF/Schukina.pdf
e-mail	kovalenko_752016@ukr.net
ПБ, посада	Богданович Аліна Валеріївна, викладачка
Профіль викладача	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/TF/Bogdanovich.pdf
e-mail	alina.bogdanovi4@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Силабус навчальної дисципліни «Історія світового театру» розроблено для здобувачів вищої освіти ХНУМ імені І. П. Котляревського як одну з основних теоретичних дисциплін, пов'язаних з інтелектуальною підготовкою бакалаврів творчих спеціалізацій, що відповідають вимогам вищої школи, а також як практичне використання знань у творчій діяльності. Вивчення курсу розкриває в історичній ретроспективі зародження та розвиток театрального мистецтва від Античності до сьогодення. Силабус складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти. Силабус укладено відповідно до вимог кредитно-модульної системи організації навчання. Силабус визначає обсяги знань, які

повинні опанувати здобувачі вищої освіти відповідно до вимог освітньої програми, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Історія світового театру», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти.

Метою вивчення навчальної дисципліни є ознайомлення здобувачів вищої освіти з головними етапами розвитку світової театральної культури, зміною основних стилів (напрямоків) у театральному мистецтві та драматургії, творчістю провідних драматургів, акторів, режисерів, діяльністю театральних колективів світу. Важливе місце у програмі займає проблематика театральної творчості на сучасному етапі. Під час занять здобувачі вищої освіти повинні скласти уявлення про найважливіші події та явища театральної історії, а також засвоїти основні поняття і терміни сучасної науки про театр.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні **знати:**

- об'єкт, предмет, структуру дисципліни;
- основні концепції походження театру;
- етапи становлення і формування видів театрального мистецтва;
- еволюцію сценічних і драматургічних жанрів;
- творчість найвидатніших митців театру;
- особливості різних театральних теорій, режисерських концепцій;
- твори світової драматургії;
- основні школи акторської майстерності;
- методи досліджень театрального мистецтва;
- методи аналізу драматургічних текстів та сценічного видовища

Уміти:

- самостійно та вільно орієнтуватися в теоретико-методологічних питаннях науки про театр;
- належно володіти фаховою термінологією;
- аналізувати процеси театрального мистецтва;
- обґрунтовувати власну думку щодо питань сучасного театрального процесу.

Здобуті знання та уміння забезпечують формування таких **компетентностей:**

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК06. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.

ЗК08. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

СК02. Здатність до творчого сприйняття світу та його відтворення у художніх сценічних образах.

СК04. Здатність до професійного опанування змістових (інформаційного, виразно-образного) рівнів сценічного твору.

СК05. Здатність до публічної презентації результату своєї творчої (інтелектуальної) діяльності.

СК07. Здатність до розуміння та оцінювання актуальних культурно-мистецьких процесів.

СК09. Здатність співвідносити особисте розуміння художньої ідеї та твору із зовнішнім контекстом.

СК10. Здатність передавати знання про сценічне мистецтво та практичний досвід фахівцям і нефхівцям.

СК11. Здатність аналізувати твори літератури і мистецтва на основі критичного осмислення теорій, принципів, методів і понять сценічного мистецтва.

СК12. Здатність орієнтуватися в історії різних видів мистецтва, розуміти можливості використання їх виражальних засобів при створенні синтетичного за своєю природою твору сценічного мистецтва (творчого проекту).

СК13. Здатність вільно орієнтуватися у напрямках, стилях, жанрах та видах сценічного мистецтва, творчій спадщині видатних майстрів.

Програмні результати навчання відповідно до ОПП:

ПРН02. Мати концептуальні наукові та практичні знання у сфері сценічного мистецтва.

ПРН03. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно і письмово.

ПРН04. Здійснювати пошук необхідної інформації у професійній літературі, в мережі Інтернет та інших джерелах.

ПРН06. Генерувати та концептуалізувати художню ідею та твір.

ПРН08. Співвідносити мистецькі ідеї та твори із соціальним, культурним та історичним контекстом для глибшого їх розуміння.

ПРН10. Розуміти сценічне мистецтво як художній та соціокультурний феномен, знати специфічні відмінності художньої мови театру та перформативних мистецтв.

ПРН12. Знати основні етапи (епохи, стилі, напрямки) у розвитку театру, образотворчого мистецтва, музики, кіно; основні факти про видатних особистостей у сфері мистецтва; класифікувати види та жанри сценічного мистецтва.

ПРН13. Самостійно ідентифікувати напрями та концепції сценічного мистецтва у контексті сучасного художнього життя.

ПРН14. Аналізувати та оцінювати досягнення художньої культури, твори мистецтва з урахуванням історичного контексту.

ПРН15. Знати основні закони психології творчості.

Перелік тем

I МОДУЛЬ містить теми і завдання, які охоплюють період театру за часів Античності та Середньовіччя (теми 1-4):

Тема 1. Вступ. Походження театру. Північна Африка та Схід.

Тема 2. Театр Стародавньої Греції.

Тема 3. Театр епохи Елінізму та Стародавнього Риму.

Тема 4. Середньовічний театр.

II МОДУЛЬ містить теми і завдання, які охоплюють період театру доби Відродження та Нового часу (теми 5-8):

Тема 5. Італійський театр доби Відродження.

Тема 6. Іспанський театр доби Відродження.

Тема 7. Англійський театр доби Відродження.

Тема 8. Театр Франції XVII ст.

III МОДУЛЬ містить теми і завдання, які охоплюють період театру доби Просвітництва (теми 9-13):

Тема 9. Англійський театр XVIII ст.

Тема 10. Французький театр XVIII ст.

Тема 11. Німецький театр XVIII ст.

Тема 12. Італійський театр XVIII ст.

Тема 13. Східно-європейський театр XVIII ст.

Тема 14. Зародження театральної культури в США. Театр колоніальної північної Америки

IV МОДУЛЬ містить теми і завдання, які охоплюють період театрального мистецтва XIX ст. (Теми 14-17)

- Тема 15. Драматургія та сценічне мистецтво європейського театру в епоху Романтизму
 Тема 16. Естетика реалізму в європейському театрі XIX ст.
 Тема 17. Розвиток театру США XIX ст.

V МОДУЛЬ містить теми і завдання, які охоплюють період театру кінця XIX – початку XX ст.(теми 18-21):

- Тема 18. Течія «нової драми» на межі XIX-XX ст.
 Тема 19. Особливості натуралізму в європейському театрі межі XIX-XX ст.
 Тема 20. Символізм та неоромантизм як ранні альтернативи реалізму у європейському театрі кінця XIX ст.
 Тема 21. Дадаїзм, футуризм та експресіонізм, як новаторські художні напрямки початку XX ст.
 Тема 22. Основні тенденції розвитку театрального мистецтва межі XIX–XX ст.: режисерські пошуки та експерименти, поява незалежних театрів, студійний рух.

VI МОДУЛЬ містить теми і завдання, які охоплюють мистецтво театру XX ст. (теми 22-25):

- Тема 23. Світовий театр між двома війнами. Основні напрямки театрального авангарду першої половини XX ст. (сюрреалізм, екзистенціалізм кротоичний театр, політичний театр, епічний театр, театр абсурду та ін.).
 Тема 24. Західноєвропейський театр другої половини XX ст.
 Тема 25. Провідні художні тенденції східно-європейського театру XX ст.
 Тема 26. Основні етапи становлення та провідні художні тенденції театру США XX ст.
 Тема 27. Сучасні напрямки театрального мистецтва: пошуки в режисурі та драматургії.

Форми та технології навчання

Теоретичне лекційне навчання, семінарські і практичні заняття та самостійна робота, есе, презентація, текстові контрольні роботи.

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу Moodle.

Система оцінювання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для диференційованого заліку	для заліку
90–100	A	Відмінно	Зараховано
82–89	B	Добре	
74–81	C		
64–73	D	Задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	---	--	---

Критерії оцінювання знань студентів.

90–100–А– відмінно – повне розкриття змісту матеріалу; високий рівень загальної ерудиції; обізнаність у питаннях історії світового театру; обізнаність з практикою сучасного театрального процесу; вміння логічно вибудувати відповідь; наявність емоційної складової; високий рівень образного мислення; здатність до виявлення самостійного судження; наявність власної точки зору на мистецьке явище; вміння аналізувати драматургічний твір, виставу; високий рівень грамотності; високий рівень культури мови.

82–89–В– добре – відповідь самостійна без запитань викладача. Можливий допуск двох-трьох неточностей, хороший рівень загальної ерудиції; обізнаність у питаннях історії світового театру; обізнаність з практикою сучасного театрального процесу; вміння логічно вибудувати відповідь; достатній рівень образного мислення; достатній рівень грамотності; хороший рівень культури мови.

74–81–С– добре – достатній рівень загальної ерудиції; обізнаність у питаннях історії світового театру при викладі матеріалу можуть бути допустимі незначні прогалини, допускається дві-три неточності при висвітленні додаткових питань и випадках коли студент легко виправив їх після зауважень викладачів; достатній рівень обізнаності у питаннях історії світового театру; достатнє вміння логічно вибудувати відповідь; достатнє вміння аналізувати драматургію; достатній рівень грамотності та культури мови.

64–73–D– задовільно – неповне розкриття змісту матеріалу. Недостатній рівень загальної ерудиції та обізнаності у питаннях історії світового театру; недостатнє вміння логічно вибудувати відповідь; посереднє вміння аналізувати драматургію; середній рівень грамотності та культури мови нижче середнього.

60–63–E– задовільно фрагментарне розкриття змісту матеріалу; низький рівень загальної ерудиції та обізнаності у питаннях історії світового театру; низький рівень вміння логічно вибудувати відповідь; низький рівень вміння аналізувати драматургію; низький рівень грамотності та культури мови.

35–59–FX– незадовільно (з можливістю повторного складання) – низький рівень загальної ерудиції; не обізнаність у питаннях історії світового театру; невміння логічно вибудувати відповідь; відсутність здатності до аналізу; відсутність здатності до виявлення самостійного судження; відсутність власної точки зору на мистецьке явище; невміння аналізувати драматургію; низький рівень грамотності; низький рівень культури мови.

0–34–F– незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни) відсутність знання у здобувача вищої освіти навчального матеріалу, відсутність ерудиції; не обізнаність у питаннях історії світового театру; невміння логічно вибудувати відповідь; відсутність здатності до аналізу; відсутність здатності до виявлення самостійного судження; відсутність власної точки зору на мистецьке явище; відсутність умінь аналізувати драматургію; низький рівень грамотності; низький рівень культури мови; невміння робити висновки та узагальнення

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта.

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається участь здобувачів вищої освіти у міжнародних та вітчизняних наукових конференціях, конкурсах творчих робіт,

круглих столах, відвідування культурно-мистецьких заходів тощо.

Політика курсу

Робота в курсі має відповідати вимогам «Положення ХНУМ імені І. П. Котляревського про академічну доброчесність» та «Кодексу академічної доброчесності ХНУМ імені І. П. Котляревського».

Рекомендована література:

1. Античний театр. Есхіл, Софокл, Евріпід, Арістофан, Менандр, Плавт – Київ: Веселка, 2003. 383 с. (Шкільна бібліотека).
2. Арто А. Театр та його двійник / Антонен Арто / Антонен Арто. Київ: видавництво Жупанського, 2021. 280 с.
3. Барба, Евдженіо. Паперове каное: путівник по театральній антропології / Евдженіо Барба ; пер. з англ. Микола Шкарабан. – Львів : Літопис, 2001. 288 с
4. Владимірова, Наталія. Історія театру Західної Європи і США. Навчальний посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв. Київ, 2024. Частина перша. 204 с.
5. Виспянський Станіслав: Студії над «Гамлетом». Переклад з пол. Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2010. 152 с.
6. Вс. Мейерхольд. Мистецтво театру. Видання друге. Виправлене. Вступна стаття, переклад і впорядкування Б. Козака. Львів, 2015. 64 с.
7. Гвоздев О.О. З історії театру і драми - Навчальне видання. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2008. 200 с.
8. Гротовський Єжи. Театр. Ритуал. Перформер / Єжи Гротовський. Львів : Літопис, 1999. – 185 с.
9. Дмитрова Л. Підручна книга з історії всесвітнього театру. – Львів, 2004.
10. Оскар Г. Броккет, Франклін Г. Гілді. Історія театру (10-те видання)/Пер. з англійської. – Львів: Літопис, 2014. – 730 с.
11. Клековкін О. Ю. Античний театр : навч. посіб. / О. Клековкін. – К. : Артєк, 2004. – 208 с.
12. Макс Райнгардт: Я лише театроман / Max Reinhardt. Ich bin nichts als ein Theatrmann. Briefe, Reden, Aufsätze, Interviews, Gespräche, Auszüge aus Regiebüchern, herausgegeben von Hugo Fetting, Berlin 1989. Переклад з німецької. ЛНУ ім. І. Франка, 2015
13. Миленька Г. Д. Історія зарубіжного театру (від Античності до Просвітництва) : навч. посіб. / Г. Д. Миленька. – К. : Вид. НПУ імені М. Драгоманова, 2007. – 283 с.
14. Паві. П. Словник театру. / За ред. В. Клековкіна. – Львів, 2006. 19
15. Піранделло Л. Луїджі Піранделло: п'єси, оповідання / Луїджі Піранделло., 2006. – 335 с.
16. Пітер Брук: Жодних секретів. Думки про акторську майстерність і театр. Переклад з англ. Львів: 2005. 136 с.
17. Стайн Дж. Сучасна драматургія в теорії та театральній практиці. – В. 3 кн. – Львів, 2003.

Інтернет джерела:

1. Гвоздев О. О.: З історії театру і драми / Из истории театра и драмы. Академия, 1923 г. Переклад з рос. Львів, 2008. 200 с. <https://kultart.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/04/Hvozdiev.pdf>
2. Дмитрова Л. Підручна книга з історії всесвітнього театру. Харків, ДВУ, 1929. Репринтне видання https://drive.google.com/file/d/1U8WvIYZhOPCZ_KspC5MOZjdsogoLQBDb/view
3. Макс Райнгардт: Я лише театроман / Max Reinhardt. Ich bin nichts als ein Theatrmann. Briefe, Reden, Aufsätze, Interviews, Gespräche, Auszüge aus Regiebüchern, herausgegeben von Hugo Fetting, Berlin 1989. Переклад з німецької. ЛНУ ім. І. Франка, 2015 <https://kultart.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/04/Maks-Raynhardt.pdf>

4. Станіслав Виспянський: Студії над «Гамлетом» Переклад з пол. – Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2010. 152 с. <https://kultart.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/04/Vyspianskyy-Studii-nad-hamletom.pdf>
5. Патріс Паві: Словник театру. Львів, 2006. 640 с. <https://kultart.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/04/Slovnyk-Pavi.pdf>
6. Пітер Брук: Жодних секретів. Думки про акторську май-стерність і театр. Переклад з англ. Львів: 2005. 136 с. <https://kultart.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/04/Piter-Bruk.pdf>
7. Стайн Джон: Сучасна драматургія в теорії та театральній практиці. Книга 1. Реалізм і натуралізм / Modern drama in theory and practice. Volume 1. Realism and Naturalism. Переклад з англ. І. Босак, О. Дзери, І. Ковальської, Г. Пехник. – Львів: 2003. – 256 с. <https://kultart.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/10/StaynT1-Pererobka.pdf>
8. Стайн Джон: Сучасна драматургія в теорії та театральній практиці. Книга 2. Символізм, сюрреалізм і абсурд/Modern drama in theory and practice. Volume 2. Symbolism, Surrealism and the Absurd. Переклад з англ. Львів: 2003. 272 с. <https://kultart.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/04/Stayn-Tom-2.pdf>
9. Стайн Джон: Сучасна драматургія в теорії та театральній практиці. Книга 3. Експресіонізм та епічний театр/Modern drama in theory and practice. Volume 3. Expressionism and epic theatre. Переклад з англ. Львів: 2004. 288 с. <https://kultart.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/04/Stayn-Tom-3.pdf>